

בתי המשפט בדלתיים סגורות

בשא 054727/09

בית משפט לענייני משפחה ירושלים

תאריך: 03/09/2009

בפני: כב' השופט בן ציון גרינברגר

	מ' ע"י ב"כ עו"ד	מ' ע' ע"י ב"כ עו"ד
המבקש	אביטן אריה נ ג ד	המשיבה
המשיבה	יאיר סלע	

מיני-רציו:

* יחסי האב עם הקטינים כה מרכזיים בחייהם עד כדי ששיקול זה גובר על כל יתר השיקולים שיכלו לתמוך בעמדתה של האשה לטובת המעבר לצפון (התפתחות אישית, שיפור כלכלי ועוד...). עם זאת, האב התבקש להציע סכום הוגן שיוסיף למזונות השוטפים כדי לפצות את האם על הפסד ההצעה שקיבלה מהצפון.

* משפחה – משמורת קטינים – שינוי מקום מגורים

* משפחה – משמורת קטינים – טובת הילד

בקשה לצו מניעה שהגיש אביהם של הקטינים נגד אמם המשמורנית, בה מבקש לאסור על האם להעביר את מקום מגוריה ואת מקום מגורי הקטינים לצפון הארץ בעקבות הצעת עבודה שקיבלה. כמו כן מבקש האב לאסור על האם מלשנות את מוסדות החינוך של הילדים מחוץ לאזור המגורים הנוכחי. לטענת האם, המעבר המתוכנן לצפון, ייטיב עימה, גם מבחינת התפתחותה האישית, גם מבחינה כלכלית וכן ישפר את המצב הקטינים, בכל הקשור בענייני משמעת וסדר הנוגעים לגידולם וחינוכם, אשר נפגע בעקבות מגורי האב הסמוכים מאוד למקום מגוריה. בהתחשב בטיעוני האם, הודיע האב כי מקובלת עליו הטענה שהאשה והילדים זקוקים למרחק מה ממקום מגוריו כדי שהסדר שבביקורים לא יופר בדרך של קפיצות לא מתוכננות של הילדים אליו הביתה. מסיבה זו הודיע המבקש כי אכן עבר למקום מגורים חדש, רחוק יותר מביתה של האם. לבקשת האב, ניתן צו מניעה זמני נגד המעבר לצפון.

ביהמ"ש לענייני משפחה קיבל את הבקשה, מהטעמים הבאים:

הסתירה המוחלטת שבין שתי המגמות – מצד אחד, שחרור ההורה המשמורן להמשך התפתחותו וקידומו, ומצד שני, שמירה על קשר בריא בין הקטינים לבין ההורה השני – העולות בבקשות לעקירת מגורי קטינים, מעמידה לפעמים את ביהמ"ש בפני דילמה אשר קשה במיוחד לפותרה.

במקרה דנן, ומבלי לפגוע במאומה בהערכה של היחסים הטובים והחיוביים שבין האם לילדים, העובדה היא שיחסי האב עימם כה מרכזיים בחייהם עד כדי ששיקול זה גובר על כל יתר השיקולים שיכלו לתמוך בעמדתה של האשה לטובת המעבר. מדובר במקרה מיוחד, וטיב הקשר בין האב והילדים אינו שגרתי. אומנם, היחסים האלה טעונים תיקונים ברם, על אף הפגמים, אופי הקשר שבין האב

והילדים הוא חיובי ביותר, ו אין לתת יד לצעד כלשהו אשר יביא לפגיעה חמורה בו. אילו היה מדובר במעבר למקום קרוב יחסית, ודאי לא היה מתערב ביהמ"ש בשיקולי האם. ברם, במקרה זה מדובר במעבר למקום הנמצא במרחק נסיעה של שעה וחצי ויותר בכל כיוון, כך שהנתק שייגרם אינו מוצדק גם במחיר שהאם לא תוכל לקבל את אותה הצעת עבודה מפתה.

מניעת המעבר גוררת בעקבותיה, בין היתר, גם השלכות כלכליות. במסגרת הדיון התבקש האב להציע סכום הוגן שיוסיף למזונות השוטפים כדי לפצות את האם על הפסד ההצעה שקיבלה מהצפון. טרם הוצעה הצעה ריאלית ורצינית בנושא זה. על הצדדים לנסות ולהגיע להבנות, ואם לא יצליחו פתוחה הדרך בפני כל אחד מההורים לבדוק גם צעדים פורמליים יותר לבקשת סעדים ככל שיראו לנכון.

החלטה

1. בפניי בקשה לצו מניעה שהגיש אביהם של הקטינים נגד אמם המשמורנית, בה מבקש לאסור על האם להעביר את מקום מגוריה ואת מקום מגורי הקטינים מ... לצפון הארץ, זאת לאחר שהאם מודיעה כי בכוונתה לעבור להתגורר בצפון, שם קיבלה הצעת עבודה. כמו כן מבקש האב לאסור על האם מלשנות את מוסדות החינוך של הילדים מחוץ לאזור המגורים הנוכחי.

2. האם אכן מאשרת כי היא מבקשת לעקור את מקום מגוריה לצפון, וזאת ממספר סיבות מצטברות. ראשית, במסגרת עבודתה כעובדת סוציאלית, קיבלה הצעת עבודה אשר מהווה בשבילה קידום ברמת עבודתה ואחריותה במקצוע, כשתוספת במשכורתה לצידו. הפן הכלכלי של קבלת הצעה זו כולל גם חסכון משמעותי ביותר בהוצאות מדור בהשוואה להוצאות אלו ב..., מאחר שבמקום עבודתה החדש, אם תקבל את ההצעה, מעמידה הרשות המקומית לשימושה דירת מגורים עבודה ועבור ילדיה חניס אין כסף. שנית, טוענת המשיבה כי למרות שבני הזוג גרושים, אין ביכולתה להתנתק מהמבקש, אשר מעורב בחיי הקטינים וכתוצאה, גם בחייה, במידה העולה בהרבה על הסביר והתערבות יתר זו, לדבריה, אינה מאפשרת לה להתפתח באופן עצמאי ולחיות חייה בצורה חופשית. כדוגמא לכך מציינת האשה בתגובתה שהמבקש מתגורר בקרבת מקום לדירתה ב..., כך שנוצר מצב שבו פתוחה בפני הילדים הדרך "לברוח" מביתה וללכת לביתו של האב כל אימת שמתעורר ויכוח כלשהו בינה ובין הילדים או כשמפעילה את סמכותה ההורית בדרך אשר אינה מוצאת חן בעיני הילדים. מצב זה פוגע אנושות לטענתה ביכולתה לנהל את ביתה בצורה תקנית ולשמור על משמעת וסדר בכל הקשור לגידול וחינוך הילדים.

מסיבות אלו, טוענת האשה כי המעבר המתוכנן לצפון, אשר ייטיב עם האשה עצמה גם מבחינת התפחותה האישית וגם מבחינה כלכלית, מצד אחד, ומצד שני, יצירת מרחק בינה לבין המבקש, יביאו למצב אשר ישפר לא רק את תנאי חייה אלא גם את תנאי חיי הקטינים עצמם. שיפור כלכלי, סיפוק עצמי של האם, וקביעת סדר בביקורים תקינים

וסדירים בין הילדים ובין האב, כל אלה ישפרו את מצבם של הקטינים, ומאחר שהחלטתו של בית המשפט אמורה להתבסס על שיקולים של טובת הקטינים, מבקשת המשיבה לדחות את הבקשה לצו מניעה ולאפשר את המעבר לצפון כמתוכנן.

3. בהתחשב בטיעוני האם, הודיע האב כי אכן יש מקום לשיפור בהסדרת הביקורים והקשרים שבין האב לבין הילדים. מצד אחד, מציין האב כי התערבותו בחיי הילדים היא חיובית ומשמעותית ביותר; שלא כפי שקורה במקרים רבים של הסדרי ראייה בין אבות לילדים, המבקש טוען כי במקרה זה מדובר באב אשר מלווה את הילדים ברמה היום יומית בכל האספקטים של חייהם, בלימודיהם, בפעילויותיהם מחוץ למסגרות החינוך, בביקורים אצל רופאים וכו' והילדים סומכים על כך שתמיד יש להם אוזן קשבת אצל האב וכי ביכולתם לבוא אליו, לבלות עמו, ובדרך כלל לחוות חוויות משותפות, כל אימת שרוצים בכך, וכל זה מתאפשר אך ורק בעקבות כך שמתגוררים בקרבת מקום באותה עיר. לדבריו, עקירת הילדים לישוב מרוחק בצפון תמנע כל אפשרות של המשך היחסים ההדוקים האלה שבין האב לילדים ולאט לאט ייווצר מצב שבו גם יפגעו היחסים המיוחדים הקיימים היום ביניהם. מאידך גיסא, מקובלת על המבקש הטענה שניהול חיים תקינים בבית האם מחייב שהמגעים והביקורים בינו לבין הילדים יהיו מסודרים יותר, בימים ובשעות קבועים וידועים מראש, וכמו כן מקובלת עליו הטענה שהאשה והילדים זקוקים למרחק מהמקום מגוריו כדי שהסדר שבביקורים לא יופר בדרך של קפיצות לא מתוכננות של הילדים אליו הביתה. מסיבה זו הודיע המבקש כי אכן עבר למקום מגורים חדש, רחוק יותר מביתה של האם (איפה שהיא גרה עד היום), ובנוסף לתועלת שבמעבר זה של המבקש ביצירת "דיסטנס" בין ההורים, הדירה החדשה ששכר מרווחת יותר כך שיוכל לקיים ביקורי סוף שבוע, הכוללים לינה, בביתו שלו, במקום קיום ביקורי שבת בבית הוריו כפי שהתבצע עד עכשיו מפאת חוסר תנאים בדירתו הקודמת.

4. עם הגשת הבקשה הוזמן תסקיר של פקיד סעד, ובתסקיר שהוגש, שהכין פקיד הסעד מומלץ לקבל את בקשת האב שלא להתיר את המעבר לצפון. לדברי פקיד הסעד, אשר גם העיד לפני בית המשפט על המלצות התסקיר, היחסים שבין האב לילדים מאוד חשובים לחיי הקטינים, ותורמים תרומה סגולית להתפתחותם ולטובתם. לדעתו של פקיד הסעד, הנסיון מוכיח כי מעבר מהסוג המתוכנן יפגע אנושות במרקם היחסים הקיים היום בין האב והילדים, והמרחק שיווצר "יעשה את שלו" ולאט לאט יצטמצמו המגעים הישירים והביקורים שבין האב והילדים עד כדי כך שבמרוצת הזמן ייעלם כליל אותו קשר ייחודי שקיים היום ביניהם. פקיד הסעד גם מציין כי עצם המרחק יביא לידי כך שלא רק האב אלא גם הילדים יצטרכו לנסוע בתדירות שעות רבות בכבישים כדי לקיים כל תוכנית חלופית של הסדרי ראייה שתיקבע, ואין זה מן הראוי ליצור מצב שבו יהיו הילדים חייבים

בטרטורים קשים כאלה. נסיעות ארוכות מהסוג הזה גם מעייפים את הילדים, ולא פחות חשוב, גם תופסים זמן רב מסדר יומם, אשר מונע מהם פעילויות חברתיות וחינוכיות ואף גורמים לתחושות של תסכול ואף כעס מעצם העובדה שמוכרחים להטלטל למרחקים במקום שיוכלו לבלות את זמנם במקום מגוריהם בפעילויות חיוביות ומהנות.

5. פקיד הסעד בתסקירו אינו מתעלם מן ההשלכות הכלכליות שבהחלטת בית המשפט, ומכך שאם האם תישאר ב.... תפסיד את היתרונות הכלכליים שאמורה היתה להרויח אילו היתה עוברת לצפון. לכן גם ממליץ פקיד הסעד שהצדדים ינהלו משא ומתן וכי האב יתחייב להושיט עזרה כלכלית נוספת, מעבר לסכום המזונות שבו מחוייב היום, ככל שתהיה באפשרותו, על מנת להקל על האם. כמו כן ממליץ פקיד הסעד שעל האב לקבל הדרכה מקצועית על מנת לשפר את התנהלותו מול האם בכל הנוגע להסדרי ראייה מסודרים.

בדיון שהתקיים בפניי גם הצטרפה פקידת הסעד להמלצותיו של פקיד הסעד ובעדותה בפניי המליצה חד משמעית נגד המעבר.

6. על אף ההמלצות המקצועיות של פקידי הסעד, טוען ב"כ האשה כי על בית המשפט להכיר בזכות היסוד של האשה לממש את עצמה מקצועית ואישית, וכי זכות היסוד של חופש התנועה מגלמת בתוכה גם את הזכות לעבור למקום מגורים חדש יחד עם ילדיה. לטענתו, גם אם על בית המשפט לבחון את בקשת האשה על בסיס השיקול של טובת הילדים, יש לתת משקל מכריע להשלכות החיוביות של המעבר מבחינת האם על טובתם של הילדים; וזאת, גם אם יגרום המעבר לצמצום כלשהו במגעיהם החופשיים שהתקיימו עד עתה בין האב ובין הילדים, אשר לטענתו אינה ברכה בלתי מסויגת.

7. הנושא של שינוי מקום מגורים של קטינים מעסיק רבות את בתי המשפט, ואם כי קיימות גישות שונות ומגוונות, הרי שכל בתי המשפט וכל המלומדים שעסקו בשאלה זו תמימי דעים במסקנתם כי מדובר בהחלטה קשה במיוחד. מצד אחד, אין לפגוע יתר על המידה בשאיפת ההורה המשמורן להתקדם בחייו, לעבור למקומות עבודה חדשים אשר פותחים בפניו אופקים חדשים וגם מביא לשיפור כלכלי בהכנסותיו, ובחיי העולם המודרני אכן מקובל כדבר שבשיגרה שאנשים עוברים מגורים ממקום למקום, ואף ממדינה למדינה, בהתאם להזדמנויות חדשות הנפתחות בפניהם בהמשך החיים. הנתק המוחלט שאמור ללוות את הגירושין, אמור גם לשחרר את ההורה המשמורן מלהיות כבול ותלוי בהורה השני, לא רק בחיי הזוגיות שלהם אלא אף בכל הקשור למקומות מגוריהם. מצד שני, אין להתכחש לעובדה שגם לאחר גירושין ממשיכים להתקיים יחסים הדוקים בין הילדים לבין ההורה הלא משמורן, וכי יש למנוע כל צעד או פעולה מצד ההורה המשמורן

אשר גורם לצמצום או לפגיעה בהמשך המגעים התקינים והחיוביים שבין הילדים לבין ההורה השני. אין מחלוקת בעובדה שהמשך קשר בריא ותקין בין קטינים ובין ההורה הלא משמורן הינו מרכיב חיוני בהתפתחותם הנפשית, ועל כן פועלת המערכת המשפטית בכל הקשור ליחסי קטינים- הורים לשמירה ועידוד של הקשר הזה. הסתירה המוחלטת שבין שתי המגמות הנ"ל בבקשות לעקירת מגורי קטינים – מצד אחד, שחרור ההורה המשמורן להמשך התפתחותו וקידומו, ומצד שני, שמירה על קשר בריא בין הקטינים לבין ההורה השני - מעמידה לפעמים את בית המשפט בפני דילמה אשר קשה במיוחד לפותרה.

8. במקרה דנן, כל השיקולים אשר פורטו לעיל הם רלוונטיים: המעבר לצפון אכן יטיב עם האם, גם אישית וגם כלכלית, ולכן גם ייטיב עם הקטינים במובן זה שחיהם ישופרו ככל שמצב הכלכלי של האם ישתפר וככל שהאם תהיה רגועה יותר ומרוצה בחייה. אין ספק ששיפור בחיי האם מקרין ומשליך גם על חיי הקטינים המתגוררים עימה. אין גם להתעלם מכך שרצונה של האם לעבור לצפון מוגן עקרונית כחלק מזכויות היסוד שלה על פי [חוק יסוד כבוד האדם וחירותו](#). מצד שני, אין גם כל ספק כי המעבר המבוקש יפגע פגיעה חמורה בקשר השוטף והחם הקיים היום בין האב לילדים, וגם בפעילות הרחבה יותר של האב בכל הקשור לילדים, במוסדות החינוך וכדומה. מלאכת האיזונים המתבקשת במקרה מהסוג הזה מחייבת את בית המשפט ליחס את המשקל הראוי לכל אחד ואחד מהטיעונים ולהגיע למסקנה האם לצעד זה או אחר השפעה משמעותית ומכרעת בהשוואה ליתר הצעדים הנשקלים, בכל הקשור לטובת הילדים בנסיבות הספציפיות של משפחה זו. מאמצי הצדדים לגייס תמיכה לעמדותיהם תוך הפניה לפסקי דין שניתנו לכאן ולכאן יועילו רק מעט בהכרעה המתבקשת במקרה שבפניי, מאחר שהנסיבות הרלוונטיות של כל משפחה ומשפחה המתדיינת בסוגיה זו שונות ומגוונות, וקשה להשליך מהחלטה אחת על חברתה.

9. לאחר ששקלתי את כל הטיעונים, מסקנתי היא ששמירה על היחסים המיוחדים הקיימים בין האב לילדים מחייבת כי בית המשפט ייענה בחיוב לבקשת האב להשאיר על כנו את צו המניעה הזמני שניתן נגד המעבר לצפון. בלי לפגוע במאומה בהערכתי של היחסים הטובים והחיוביים שבין האם לילדים, העובדה היא שיחסי האב עימם כה מרכזיים בחייהם עד כדי ששיקול זה גובר על כל יתר השיקולים שיכלו לתמוך בעמדתה של האשה לטובת המעבר. אכן מדובר במקרה מיוחד, וטיב הקשר בין האב והילדים אינו שגרתי. אומנם, היחסים האלה טעונים תיקונים על מנת שלא לפגוע במרקם היחסים שבין הילדים לבין האם, ואכן מקובלת עלי המלצת פקיד הסעד שהאב יעבור הדרכה הורית. האב עצמו גם קיבל את הטענה שנוכחותו הפיסית בקרבת מקום למגורי הילדים השפיעה לרעה על יכולתה של האם לנהל את חייהם היום יומיים ולכן קיבל מיידית את ההמלצה

שיעביר את מקום מגוריו למקום מרוחק יותר. ברם, על אף הפגמים האלה, אופי הקשר שבין האב והילדים הוא חיובי ביותר, ולדעתי, אין לתת יד לצעד כלשהו אשר יביא לפגיעה חמורה בו. אילו היה מדובר במעבר למקום קרוב יחסית ל...., כך שניתן היה "לקפוץ" למקום זה וממנו, ודאי לא היה מתערב בית המשפט בשיקולי האם, ובתי משפט מאשרים מעברים כאלה כדבר שבשגרה; ברם, במקרה זה מדובר במעבר למקום די רחוק מ...., הנמצא במרחק נסיעה של שעה וחצי ויותר בכל כיוון, כך שהנתק שייגרם אינו מוצדק גם במחיר שהאם לא תוכל לקבל את אותה הצעת עבודה מפתה מהצפון שבגינה מבקשת לעבור לצפון.

10. מניעת המעבר גוררת בעקבותיה, בין היתר, גם השלכות כלכליות. במסגרת הדיון שהתקיים ביקשתי מן האב להציע סכום הוגן שיוסיף למזונות השוטפים כדי לפצות את האם על הפסד ההצעה שקיבלה מהצפון. סכומים אלה או אחרים אכן הוצעו אבל לא הוצעה הצעה ריאלית ורצינית בנושא זה. מן הראוי שב"כ הצדדים ימשיכו במגעים כדי לנסות ולהגיע להבנות, ואם לא יצליחו פתוחה הדרך בפני כל אחד מההורים לבדוק גם צעדים פורמליים יותר לבקשת סעדים ככל שיראו לנכון.

11. אשר על כן, צו המניעה הזמני יישאר בתוקף. בנוסף, אני נותן תוקף לכל המלצות פקיד הסעד בתסקירו מיום 26.7.09, כמפורט בעמ' 3 סעיפים 5-1. אני מורה לפקיד הסעד לתאם בין ההורים הסדרי ראייה מסודרים וקבועים לאחר שהאם תודיע על כתובת מגורים חדשה ב.....

12. אין צו להוצאות.

בן ציון גרינברגר 54678313-54727/09

ניתנה היום י"ג באלול, תשס"ט (2 בספטמבר 2009) בהעדר הצדדים.

בן ציון גרינברגר, שופט

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)

[נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה](#)